

Regeringskansliet
Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

En ny viltförvaltningslagstiftning (SOU 2025:125)

Er beteckning: LI2026/00074

Sammanfattning

Länsstyrelsen välkomnar utredningens förslag, som leder till ett tydligare regelverk. Förslagen som lämnas är överlag bra.

Länsstyrelsen vill i sammanhanget framhålla att det rör sig om en genomgripande omstrukturering av befintligt regelverk och det är utifrån betänkandets upplägg inte helt lätt att följa vilka förändringar som i sak föreslås av befintliga regler. I många fall förtydligas i allmänmotiveringen förändringar som förslagen innebär, men inte på alla ställen. Länsstyrelsen väljer därför att som utgångspunkt inte lämna synpunkter på författningsförslaget utan i förhållande till respektive avsnittsrubrik i allmänmotiveringen.

När det gäller utredningens uppdrag och förslag gällande vilt i hägn så ställer sig Länsstyrelsen överlag positiv till de förändringar som föreslås, men anser att det även efter förändringarna är otydligt i vilken utsträckning djurskyddslagstiftningen ska tillämpas för vilt i hägn. Länsstyrelsen förstår att utredningens uppdrag var begränsat till jaktlagstiftningen, men frågan om vilt i hägn hade tjänat på att belysas utifrån både ett djurskydds- och viltförvaltningsperspektiv, för att förtydligas på det sätt som det finns behov av.

Ett system med sanktionsväxling som det som utredningen föreslår ger enligt Länsstyrelsens bedömning förutsättningar för att mer effektivt beivra överträdelser av jaktlagstiftningen. Länsstyrelsen anser att systemet som föreslås är bra och att det är lämpligt att länsstyrelserna ges i uppgift att besluta om sanktionsavgifter för vissa överträdelser.

När det gäller konsekvensanalysen så anser Länsstyrelsen att utredningen inte till fullo sett till vilken ökning av arbetsbörda och resursbehov som förslagen sammantaget innebär för Länsstyrelsen. Om systemet med sanktionsväxling genomförs behöver det göras en förnyad konsekvensanalys för att ta ställning till vilken ökning av arbetsbelastning som denna uppgift innebär för länsstyrelserna.

1.1 Förslag till viltförvaltningslag

9 kap. 5 §

Länsstyrelsen konstaterar att gränsdragningen för när djur ska anses hållna av människan, och därmed omfattas av djurskyddslagstiftningen, är otydlig och behöver förtydligas.

1.6 Förslag till viltförvaltningsförordning

4 kap. 1 §

Länsstyrelsen avstyrker förslaget. För motivering, se Länsstyrelsens yttrande över Vissa förändringar i jaktlagstiftningen SOU 2025:32, avsnitt 4.2.3 (er beteckning LI2025/00742).

3.3 En ny lagstiftning på jaktområdet med tydligare struktur och modernare bestämmelser

3.3.1 Det behövs en ny lag och en ny förordning som gäller för jakt och viltförvaltning

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget. Länsstyrelsen ser positivt på att nuvarande lagstiftning ersätts av ett nytt samlat regelverk, som genom utredningens arbete ges ett mer ändamålsenligt innehåll och tydligare struktur.

3.5 Valet mellan lag och förordning

Länsstyrelsen instämmer i utredningens bedömningar och utgångspunkter.

3.6 Vissa närliggande förordningar bör föras in i viltförvaltningslagen

3.6.2 Två förordningar bör föras in i viltförvaltningslagstiftningen

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

Länsstyrelsen ser ett behov av att se över viltskadeförordningens bestämmelser och de föreskrifter som Naturvårdsverket beslutat om, i syfte att skapa ett tydligare regelverk.

4.2 Viltförvaltningens syfte

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag och understryker i sammanhanget vikten av att det tydligt framgår att de tre olika delarna ska balanseras mot varandra. Strävan efter denna balans genomsyrar länsstyrelsen arbete med viltförvaltning i alla delar, och i situationer som inbegriper konflikt mellan olika intressen så är det viktigt att det är tydligt att det är just balans som eftersträvas, där alla tre delar äger lika stor giltighet och ingen av dessa tre är viktigare än de andra.

6.2 Förenklad populationsreglerande jakt på varg

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag. Länsstyrelsen ställer sig positiv till att det särskilt anges att populationsreglerande jakt på varg ska genomföras selektivt och under kontrollerade förhållanden.

När det gäller bedömningen av jaktens påverkan på populationens utveckling så är vägledning kring hur denna bedömning ska göras av största vikt. Länsstyrelsens uppdrag och befogenhet är geografiskt knuten till det egna länet. Det är Naturvårdsverket som nationell myndighet som har uppdrag och förutsättningar för att göra bedömningar av vargpopulationen som helhet. Länsstyrelsen anser därför att ansvaret för bedömningen av jaktens påverkan på gynnsam bevarandestatus tydligt bör ligga på Naturvårdsverket och att sådan bedömning bör föregå delegation till länsstyrelserna att besluta om populationsreglerande jakt. Delegationen att besluta om populationsreglerande jakt bör sedan åtföljas av en tydlig vägledning för länsstyrelsernas respektive beslutsfattande.

6.3 Rovdjursförvaltningsområden och miniminivåer för vissa stora rovdjur

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att miniminivåerna ska ses över minst var sjätte år.

Länsstyrelsen delar inte utredningens uppfattning att förslaget i övrigt leder till att miniminivåprocessen underlättas. Förslaget innebär inte heller någon lösning på de låsningar som kan uppstå när samverkansråden ska komma överens om hur spridningen av vargen i landet ska utvecklas. Länsstyrelsen anser att det vore önskvärt att Naturvårdsverket som nationell myndighet ges ett tydligare ansvar och mandat att slutligt fastställa miniminivåer när samverkansråden inte kommer överens, för att motverka utdragna processer.

6.4 Rullstolsburna personers möjlighet till jakt från motordrivet fordon

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag.

6.5 Att förstöra bävers dammbyggnad eller hydda

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att förstöra bävers dammbyggnad under perioden maj till september ska regleras som allmän jakt.

När det gäller förslaget att det strängare kriteriet för beslut om skyddsjakt ska tas bort när det handlar om att förstöra bävers dammbyggnad eller boplats under oktober till april så avstyrker Länsstyrelsen det förslaget. Länsstyrelsen anser att förslaget är alltför långtgående med hänsyn till risken för djurs lidande.

6.6 Skyddsjakt på enskilds initiativ enligt bilaga 4 till förordningen

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag.

6.7 Ändringar i artskyddsförordningen

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag.

7.1 Grundläggande bestämmelser inom viltförvaltningen

7.1.1 Viltet ska visas hänsyn och får inte ofredas eller skrämmas

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att länsstyrelsen ska ges möjlighet att vidta lämpliga åtgärder på någon annans fastighet i syfte att motverka att skador orsakas av björn, varg, trana, gäss eller svanar.

7.1.2 Jaktens genomförande och eftersök vid jakt m.m.

Länsstyrelsen anser att det bör finnas en skyldighet för den som genomför eftersök på annans mark att underrätta den vars mark som beträds, inte minst ur säkerhetssynpunkt.

7.5 Reglering om förvaltning av älg och kronhjort

Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak utredningens förslag. Det är positivt att regleringen av kronhjortsskötselområden förändras för att överensstämma med vad som gäller för älgskötselområden.

7.7 Motordrivna fortskaffningsmedel

7.7.1 Förbud mot motordrivna fortskaffningsmedel vid jakt

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag.

7.10 Skyddsjakt på myndighets initiativ med stöd av lagen

Länsstyrelsen ställer sig i grunden positiv till utredningens förslag, men konstaterar att denna möjlighet även kan öka förväntningarna på länsstyrelsen och att det är avgörande att länsstyrelsen ges tillräckliga medel för att finansiera tillkommande uppgifter.

7.12 Viltförvaltningsavgiften och viltförvaltningsfonden

Länsstyrelsen har inga invändningar mot det föreslagna namnbytet.

När det gäller utredningens förslag gällande formerna för finansiering av älgförvaltningen som lämnades i delbetänkandet så avstyrker Länsstyrelsen dessa förslag.

7.14 Vilt i hägn och tillsyn

7.14.1 Tillstånd att hålla vilt i hägn

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag. Länsstyrelsen ser positivt på de förändringar och tillägg som utredningen föreslår.

7.14.2 Tillsyn över hållande av vilt i hägn

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag.

8.1 Jakttider och översyn av jakttider och liknande

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag.

8.1.1 Undantag från jakttider för stora rovdjur

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag. Länsstyrelsen befarar att möjligheten att anpassa jakttiden kommer skapa förväntningar. Samtidigt riskerar den administrativa bördan att öka avsevärt om beslut ska ändras nära inpå jakt utifrån t.ex. väderförhållanden, och ändringarna överklagas till domstol med efterföljande rättsprocess.

När det är fråga om jakt i gränsrevir ställer möjligheten att ändra jakttiden krav på samordning mellan berörda län, vilket också innebär ett ökat arbete. Såsom finansieringen av viltförvaltningen ser ut i dagsläget finns det inte resurser att hantera en mer betungande uppgift kopplat till licensjakten.

8.4 Skydds jakt

8.4.1 Ytterligare regionalisering av beslut om skydds jakt

Länsstyrelsen avstyrker förslaget. Ett beslut om skydds jakt efter djur av skyddad art förutsätter att gynnsam bevarandestatus upprätthålls även om jakten genomförs. Bedömningen av gynnsam bevarandestatus görs samlat för populationen i hela landet. En länsstyrelse har ett geografiskt ansvar som är begränsat till det egna

länet, och har därför varken förutsättningar eller till uppdrag att göra bedömningar av hela den nationella populationen av en art.

Länsstyrelsen ser också en risk för ökad regional koncentration av varg, då ett beslut om skydds jakt i ett län kan medföra att utrymmet för skydds jakt eller licens jakt i ett annat län minskar. Det kan i förlängningen bli fråga om inlåsnings effekter, där varg i än större utsträckning än i dagsläget inte sprids i landet i enlighet med den politiska inriktningen, utan i än högre grad koncentreras till en mindre geografisk yta.

Naturvårdsverket är den myndighet som har uppdrag och förutsättningar att ha helhets bilden över arternas utbredning i hela landet, och är den myndighet som bör göra bedömningen av gynnsam bevarandestatus för en art. Länsstyrelsen anser mot den bakgrunden att befogenheten att besluta om skydds jakt eller besluta om delegation att fatta sådana beslut bör ligga kvar på Naturvårdsverket.

8.12 Jakt av naturvårdsskäl

Länsstyrelsen ställer sig i grunden positiv till utredningens förslag, men konstaterar att denna möjlighet även kan öka förväntningarna på länsstyrelsen och att det är avgörande att länsstyrelsen ges tillräckliga medel för att finansiera tillkommande uppgifter.

8.14 Förvaltningsplaner för vilt

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag. Förvaltningsplaner är centrala inom viltförvaltningen, och förekomsten av nationella förvaltningsplaner är ofta en förutsättning för regionala förvaltningsplaner. Länsstyrelsen ser därför positivt på att framtagandet av förvaltningsplaner regleras i viltförvaltningsförordningen.

8.15 Rovdjursinventering

Länsstyrelsen tillstyrker de förändringar som föreslås.

10.3 Sanktionsavgifter bör användas i fler fall vid mindre allvarliga överträdelser

Länsstyrelsen instämmer i utredningens bedömning.

10.4 Utgångspunkter för ett system med sanktionsavgifter

Länsstyrelsen instämmer i utredningens bedömningar och förslag.

10.5 Utformning av ett system med sanktionsavgifter

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag. Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att jakttillsynsmännen inte bör ha i uppgift att besluta om sanktionsavgifter.

11.3 Överklagande av beslut enligt viltförvaltningslagen

11.3.1 Beslut enligt viltförvaltningslagen ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol

Länsstyrelsen ställer sig i grunden positiv till utredningens förslag, men konstaterar att denna möjlighet kommer att innebära betydande ökning av arbete och att det är avgörande att länsstyrelsen ges tillräckliga medel för att finansiera tillkommande uppgifter.

11.3.3 Beslut om populationsreglerande jakt på varg eller järv ska kunna ändras efter att beslutet har överklagats

Länsstyrelsen ställer sig i grunden positiv till utredningens förslag, men konstaterar att denna möjlighet även kan öka förväntningarna på länsstyrelsen och att det är avgörande att länsstyrelsen ges tillräckliga medel för att finansiera tillkommande uppgifter.

12.6 Sekretessen för att motverka att vapen kommer till brottslig användning kompletteras

Länsstyrelsen ställer sig tveksam till utredningens förslag. Ambitionen är god, men den föreslagna bestämmelsen riskerar att leda till att uppgifter som det finns ett behov av att kunna lämna ut eller offentliggöra, exempelvis rörande vem som är företrädare för ett älgskötselområde, inte kan lämnas ut. Länsstyrelsen anser att

bestämmelsen i sin nuvarande utformning är alltför långtgående och att behovet ställt mot bestämmelsens utformning behöver utredas vidare.

14.3 Konsekvenser för staten

14.3.2 Länsstyrelserna

Länsstyrelsens bedömning är att det totalt sett är en fråga om en betydande ökning av både administration och handläggning även om det finns förändringar som utredningen föreslår som innebär en mindre ökning av arbetsbördan. Till det kommer ökat behov av samverkan med andra län och Naturvårdsverket i frågor kopplade till rovdjur, exempelvis gällande ändring av jakttider för populationsreglerande jakt efter varg. Frågor och förväntningar från lantbrukare, jägare, markägare och allmänheten kommer sannolikt också att öka, inte minst utifrån ökade möjligheter för Länsstyrelsen att vidta åtgärder och fatta beslut på eget initiativ. Systemet med sanktionsväxling innebär också en genomgripande förändring av arbetssätt, oavsett i vilken omfattning det blir Länsstyrelsen som ska besluta om sanktionsavgift.

Länsstyrelsernas verksamhet inom viltförvaltningen är redan i dagsläget mycket ansträngd och om utredningens förslag ska kunna omsättas i praktiken så krävs det utökade medel. Länsstyrelsen vill därför understryka vikten av att en finansiering som ger förutsättningar för att klara det befintliga uppdrager inom viltförvaltningen finns på plats innan ytterligare uppgifter lämnas, samt att tillkommande uppgifter förenas med finansiering som ger förutsättningar att bedriva verksamheten långsiktigt och på ett hållbart sätt.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Lena Rådström Baastad med enhetschef Eva Maria Broberg Lennartsson som föredragande.

Kopia till

li.fjr@regeringskansliet.se